

Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Müzesi

Müzedede 1800'lü yılların sonu ve 1900'lü yılların başından günümüze korunagelmiş, Latince, Fransızca, Osmanlıca kitaplar, havanlar, hassas teraziler, kavanoz ve şişeler, prodüvi malzemeleri bulunmaktadır. Bunların yanı sıra, 1920'li yıllardan 1960'lı yıllara yapılmış olan birçok müstahzar ilaç bulunmaktadır.

Uzm. Ecz. Nazlı ŞENCAN*

Müzeler geçmişin gelecek için korunduğu kurumlardır. Müzeler, kültürel değer taşıyan unsurlardan oluşan bir bütünü türlü biçimlerde inceleyen, değerlendiren ve eğitim için sergileyen yerlerdir. Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Müzesi'nin misyonu da, bir araştırma merkezi ve açık üniversite olmaktır. Müze, öğrencilerin eğlenerek öğrenebilmesini sağlamayı ve bir kültür ve eğitim merkezi olmayı hedeflemektedir. Müzedede, sadece eczacılık mesleği için değil Türk İlaç Sanayisi ve tüm sağlık meslekleri için de geçmişe ait birçok ipucu bulunabilmektedir.

Müzedede 1800'lü yılların sonu ve 1900'lü yılların başından günümüze değin korunagelmiş, Latince, Fransızca, Osmanlıca kitaplar, havanlar, hassas teraziler, kavanoz ve şişeler, prodüvi malzemeleri bulunmaktadır. Bunların yanı sıra, 1920'li yıllardan başlayarak ağırlıklı olarak 1940'lı ve 60'lı yıllarda yapılmış olan birçok müstahzar ilaç bulunmaktadır.

Eczanenin orijinali 165 m2 zeminde, 100 m2 asma kat (Nöbet Dairesi) olmak üzere 265 m2'yi kapsamaktadır. (Labora-

tuvar ve soğuk serum odası dahil.) Eczacılık Müzesi oluşumunda olabildiğince orijinaline benzemesine gayret edilmiş, giriş köşeden yapılmıştır ve dolaplar orijinaline benzer biçimde konumlandırılmaya çalışılmıştır.

Ülkemizde alışılmamış bir eczacılık müzesi olması en önemli özelliğidir. Müzemizde üç nesile ait materyaller, izler ve anılar bulmak mümkündür. Müze gezildiğinde varlığı hissedilen nesiller kısaca şöyledir:

Rum Kilisesine bağlı Vakıf Eczanesi ve Ermeni Eczacı Dönemi (1800'lerin sonu - 1912/1913)

Safranbolu Şifa Eczanesi ve Ecz. Mehmet Hidayet Derman Dönemi (1912-1956)

Karabük Eczanesi ve Ecz. Hikmet Derman Şeyhoğlu Dönemi (1952'den günümüze hâlâ hizmet vermekte)

Eczacılar müzeyi gezerken

*Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Sosyal Eczacılık Böl. Öğretim Görevlisi, Eczacılık Müzesi Koordinatörü.

Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Müzesi, tüm eczacılarımıza açıktır. Bireysel veya gruplar halinde geziler yapılabilmektedir. 26 Ağustos Yerleşkesi, Mühendislik Binası ana girişinde bulunmaktadır. Randevu için iletişim adreslerine başvurulabilir.

Yeditepe Üniversitesi'nde bir Eczacılık Müzesi oluşturma çalışmaları, *Uygulama Eczanesi* kurulumu sırasında ortaya çıkmıştır.

Karabük Eczanesi sahibi Ecz. Hikmet Derman Şeyhoğlu'nun elinde bulunan malzemeler ile bir müze açmak istediği haberi dekanımız Prof. Dilek Demir Erol ve beni derinden heyecanlandırmıştır. Çok açıkça ve net olarak belirtmemiz gerekir ki bu

heyecan ve tohumu içimize serpen Hacettepe Üniversitesi'ndeki Eczacılık Müzesinin oluşumunu sağlayan Prof. Dr. Ekrem Sezik'tir. Hocam dahil hepimiz fakültemiz içinde bir müze içerisinde yetiştiğimiz için bizim için fakülte oluşumunun bir parçasıydı eczacılık müzesi. Sanıyorum Ekrem Hocamız üzerinde de hocaların hocası Prof. Dr. Turhan Baytop'un önemli tesiri vardır. Kısacası mesleki kültür aynen tarihimizde de gördüğümüz gibi nesilden nesile aktararak ayakta kalıyor, şekilleniyor. Bize bugününümüzü en doğru şekilde yaşayabilmek için tarihi değerlerimize sahip çıkmamız gerektiğini, belki de hiç sözcük kullanmadan öğreten tüm hocalarımıza şükranlarımızı sunarım.

Ecz. Hikmet Hanım, kendisini eczanesinde ziyaretimizden çok kısa bir süre sonra,

hazinesini bize emanet etmeyi kabul ettiğini bildirdi. Mayıs 2005'te yapılan protokole göre sayım, taşıma ve devir işlemleri gerçekleştirilmiştir. Tüm bu çalışmalar özverili ve gönüllü asistanlar ve eczacılık öğrencileri sayesinde gerçekleştirilmiştir.

Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde, 2006'dan bugüne değin Eczacılık Tarihi dersi için birçok çalışma yapılmıştır ve yapılmaktadır. 2007 yılında mezuniyet projesi olarak ele alınan eczanede bulunan "Prodüvi Şişeleri" üzerine yapılan çalışma, bir kitap olarak basılmıştır. Halen eczanede bulunan reçeteler üzerinde yapılan çalışmalar devam etmektedir ve 2009 yılı sonunda yayımlanması hedeflenmektedir.

Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Müzesi, öğrenci asistanları tarafından ziyaretçilere tanıtılmaktadır. Bu şekilde akran eğitimi metodu ile üniversite öğrencilerinin eğitime katkı sağlanmaya çalışılmaktadır.

Eylül 2006'da ziyarete açılan müzeyi, üniversite öğrencileri, veliler, yabancı öğrenci ve konuklar kadar randevu ile gelen meraklılar da ziyaret etmişlerdir ve etmektedirler. Hatıra defterinde konukların görüş ve duyguları toplanmaktadır.

Yeditepe Üniversitesi Eczacılık Müzesi, tüm eczacılarımıza açıktır. Bireysel veya gruplar halinde geziler yapılabilmektedir. 26 Ağustos Yerleşkesi, Mühendislik Binası ana girişinde bulunmaktadır. Randevu için iletişim adreslerine başvurulabilir.

Safranbolu'dan Karabük'e ve Karabük'ten Yeditepe'ye, bu kültürel hazineyi muhafaza eden, güvenle bizlere emanet eden Sayın Ecz. Hikmet Derman Şeyhoğlu'na en içten şükranlarımızı sunarız.

Facit (Hesap Makinesi)

Pomat Wilkinson

Pilül Tahtası

Ecz. Hikmet Derman Şeyhoğlu'nun Yaşamı

Mayıs 2005 tarihinde eczanesinin tüm dolap, malzeme ve ilaçlarını Yeditepe Üniversitesi'ne bağışlayan, Ecz. Hikmet Derman Şeyhoğlu 19.07.1922 tarihinde Safranbolu'da doğmuştur. Babası Ecz. Mehmet Hidayet Derman Safranbolu'nun ilk eczacısıdır.

Mehmet Hidayet Bey 1906 yılında İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi Eczacılık Okulundan diplomasını almıştır. Balkan Harbine kadar Memleket Hastanesi'nde çalışmış, savaş sonrasında Rum Kilisesi Vakıf Eczanesi'nin eczacısının ölümü sebebiyle kapanan eczaneyi satın almış ve hayatının sonuna kadar Safranbolu-Şifa Eczanesi'ni işletmiştir. Ecz. Hidayet Bey ve arkadaşları, Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni kurmuş ve mücadeleleri sonucunda Safranbolu'da ilk İstiklal Madalyası almışlardır.

Ecz. Hikmet Derman orta ve liseyi İstanbul'da Kandilli Kız Lisesi'nde yatılı okumuş, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Eczacılık Okulu'ndan 1945 tarihinde mezun olmuştur. 1952 yılında Karabük'te açtığı "Karabük Eczanesi"ni, plan ve projesini kendi yaptığı bugünkü yerine 1957 yılında taşımıştır ve Karabük Eczanesi halen çalışma ve hizmet vermeye devam etmektedir.

4 Ocak 1959 tarihinde Dr. Ali Necmettin Şeyhoğlu ile evlenerek Şeyhoğlu soyadını almıştır. İşyerindeki bütün personeli kendisi yetiştirmiştir. Bugüne kadar Personel Defteri'nde 55 erkek ve bayan personelden 1 tanesi Almanya Eczacılık Kalfa Okulunda yetişmiş olarak gelmiştir ve halen eczanede çalışmaktadır.

50 yıl önce Karabük'te bayan personel çalıştıran ilk işyeri Karabük Eczanesi'dir. Mesleğini ve eczanesini her şeyden önde tutmuş, diğer meslektaşlarına örnek olmuştur. Formülü bilinip de piyasada bulunmayan pek çok ilacı eczane laboratuvarında temin ettiği prodüvillerle geceleri uyumadan, sabah gün ağarmıcaya dek hazırlamış,

mesleğinin halktan saygı gördüğü bir devri doyaya yaşamıştır. O günlerdeki çabasını "zevкли bir yorgunluk" olarak ifade etmektedir.

Sosyal çalışmalarından bazıları

- Ecz. Hikmet Derman Şeyhoğlu, 1951 yılında Türkiye Yardım Sevenler Derneği Karabük Şubesi'nin kurucularındandır. Karabük ve civar ilçelerdeki pek çok gence yüksek tahsil bursu veren derneğin Merkez Başkanı olarak (51 yıl) 15.03.2002 tarihine kadar hizmet etmiştir. Halen Türkiye Yardım Sevenler Derneği Karabük Merkezi Danışma Kurulu Başkanıdır.

- 1960 yılında Türk Kültür Derneği Karabük Şubesi kurucularındandır. Bu dernek özellikle kabiliyetli olup da tahsil imkanı olmayan gençlere yardım amacı ile kurulmuştur. 1962 yılında dernek faaliyeti, Türk Eğitim Derneği (TED) olarak devam ederken 1964-1965 öğretim yılında Karabük'te yabancı dil tedrisatlı ilk Kolejin açılmasına öncülük etmiş ve yıllarca yönetiminde çalışmıştır.

- Safranbolu Yetiştirme Yurdu'nun, Bulak Yetiştirme Yurdu'nun ilk tesis yıllarından itibaren maddi manevi yardımcı olup yönetimlerinde aktif görev yapmıştır.

- Karabük'te Demokrat Parti zamanında bağımsız ilk kadın Belediye Meclis Azalığı görevinde bulunmuştur.

- Bölgedeki Sağlık Müesseselerine kendi maddi imkanlarıyla elinden geldiği kadar her türlü yardımı yapmıştır ve yapmaktadır.

- Dünya gazetesinin 2000 yılında düzenlediği yarışmada Türkiye'de Zirvedeki 99 Başarılı İş Kadını arasına seçilmiştir.

- 4 Mart 2002 tarihinde Karabük Vilayeti adına Vali Sayın Nafiz KAYALI, Karabük ve Safranbolu'ya yaptığı hizmetlerden dolayı Hikmet ŞEYHOĞLU'nu şilt ile ödüllendirmiştir. ■